

Memòria de les activitats de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics durant els anys 1990-1993

El caràcter extraordinari de l'anterior volum d'*Acta Numismàtica*, 21-23 (1991-1993) especialment dedicat a homenatjar el Dr. Leandre Villaronga, féu aconsellable de llevar-li les seccions habituals de memòries, recensions bibliogràfiques i troballes monetàries, no directament relacionades amb l'objectiu que aleshores ens proposàvem. Com s'anunciava ja en la nota editorial d'aquell volum la publicació de les memòries de tot el període corresponent es posposava a aquest volum 24, de l'any 1994. Per tant, donarem compte, en les pàgines següents, de les activitats realitzades per la SCEN, durant els anys que van des del 1990 al 1993 i ho farem en forma d'una memòria conjunta.

CURSOS CIRIT

La tardor de l'any 1990 la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics organitzà, amb el suport de la CIRIT, dos cursos impartits per professors estrangers.

El primer d'aquests cursos, fet els dies 26 i 27 de novembre, fou a càrrec del Dr. M. Amandry, conservador en cap del Cabinet des Medailles de la Bibliothèque Nationale de París. El Dr. Amandry tractà, en una primera lliçó, de les monedes encunyades a la Gàl·lia al s. I aC i, en una segona, tractà sobre la romanització dels amonedaments orientals. Aquesta darrera es féu a la seu de l'Asociación Numismática Española (ANE), entitat que col·laborà en l'organització d'aquest curs.

L'altre curs programat fou encomanat al professor E. Piras de l'Associazione Numismatica Sarda, i es féu els dies 4 i 5 de desembre. El tema desenvolupat pel Prof. Piras fou el de les emissions àuries sardo-bizantines i les noves interpretacions i hipòtesis arran de la descoberta d'un important tresor de trients, a Nurro de Sàsser.

Ambdós cursos foren d'un alt nivell científic i despertaren un gran interès als estudiosos i investigadors del nostre camp.

El professor Enrico Piras ens sorprengué a més en voler obsequiar-nos amb un concert a càrrec del mestre sard, Armando Marrosu, notabilíssim concertista de guitarra, deixeble del recordat mestre Emili Pujol. Aquesta avinentesa propicià una col·laboració amb la Societat Catalana de Musicologia, filial de l'IEC, que fou convidada a aquest concert. Cal destacar la presència de la vídua del mestre Emili Pujol a aquest acte.

L'any 1991 els cursos organitzats per la nostra societat amb el suport de la CIRIT es desenvoluparen d'acord amb el programa següent. El professor G. Depeyrot, del Centre de Recherches Historiques (CNRS), tractà en les seves dues lliçons de: «Monnayages féodaux du Sud de la France» i de «Les monnayages de la fin de l'Antiquité et des carolingiens». El curs es féu els dies 28 i 29 d'octubre a les seus de l'IEC i de l'Asociación Numismática Española (ANE) respectivament.

L'altre curs previst per a la tardor d'aquell any fou impartit pel Dr. F. de Callataÿ, del Cabinet des Médailles de la Bibliothèque Royale Albert I de Brussel·les i es féu els dies 25 i 26 de novembre a les seus de l'IEC i del Cercle Filatèlic i Numismàtic de Barcelona. Els temes tractats foren: «Accidents survenus aux monnaies grecques et romaines avant, pendant ou après la frappe» i «Les Jeux Olympiques Classiques et la monnaie».

L'any 1993, el professor estranger convidat fou el Dr. A. Burnett, conservador en cap del Department of Coins and Medals del British Museum. El tema tractat fou el de la moneda provincial romana. La primera lliçó fou d'introducció i per donar una visió de conjunt de la problemàtica de les amonedacions provincials en l'àmbit de l'Imperi romà. La segona tractà sobre la unificació del sistema monetari romà. El curs es desenvolupà els dies 26 i 27 d'octubre i es realitzà amb la col·laboració de l'ANE.

PARTICIPACIÓ I COL·LABORACIÓ A CONGRESOS CIENTÍFICS I A ALTRES ACTES ACADÈMICS

La Societat Catalana d'Estudis Numismàtics col·laborà en l'organització de la V Trobada d'Estudis Numismàtics celebrada els dies 26 i 27 de febrer del 1990 a la seu de l'ANE. El tema d'estudi proposat era el de les troballes i la circulació monetària.

La nostra societat col·laborà també en el I Congrés d'Història de la Moneda, organitzat per l'ANE els dies 2 i 3 de març de 1992. Les actes d'aquest congrés han estat publicades a *Gaceta Numismática*, núm. 107 i 108, desembre de 1992 i març de 1993.

La Societat Catalana d'Estudis Numismàtics formà part del comitè científic del VIII Congreso Nacional de Numismática, organitzat per la Sociedad Numismática Avilesina, el qual es celebrà a Avilés els dies 1 i 4 d'abril de 1992.

La nostra societat fou també present en el Convegno Internazionale di Studi Numismatici, celebrat a Milà els dies 11-15 de maig amb motiu del centenari de la fundació de la Societat Numismàtica Italiana.

Es col·laborà també a les jornades d'estudi entorn al bitllet de banc i del paper moneda, organitzades per l'ANE, els dies 1 i 2 de març de 1993.

Cal deixar també constància de l'adhesió de la SCEN, a l'acte acadèmic en memòria d'A. M. de Guadán i d'O. Gil Farrés, dos il·lustres numismàtics, el primer d'ells membre fundador de la nostra entitat, que ens deixaren amb poca diferència al final de 1992. L'esmentat acte se celebrà a la seu del Consejo Superior de Investigaciones Científicas, de Madrid, el dia 27 d'abril de 1993, organitzat per aquella entitat juntament amb el Museo Arqueológico Nacional, Universitat Autònoma de Madrid i Fundación Casa de la Moneda.

ASSEMBLEES GENERALS

L'Assemblea General ordinària de l'any 1990 es va dur a terme el dia 3 d'octubre, tot seguit, l'ordre del dia previst. Foren elegits sis nous membres i un nou membre d'honor. Aquest darrer fou, el Dr. E. Arslan, en atenció als seus mereixements científics i a la seva important tasca des de la Civiche Raccolte Numismatiche de Milà.

El dia 18 de juny de 1991 es reunien els membres de la SCEN per tal de fer una assemblea general extraordinària. El seu motiu era el de presentar el projecte dels nous estatuts, els quals foren aprovats per unanimitat. Tal com disposen les normes de l'IEC, aquests estatuts foren també ratificats pel ple d'aquesta institució. A continuació es féu l'Assemblea General ordinària, acte que inclogué la presentació als nostres membres del nou delegat de l'IEC, a la nostre filial, Dr. M. Riu i Riu. En aquesta assemblea es ratificà l'acord d'homenatjar la personalitat investigadora del Dr. Leandre Villaronga, president de la SCEN i fundador d'*Acta Numismàtica*, tot dedicant-li un volum especial d'aquesta publicació. Per tirar endavant el projecte fou designat un comitè de redacció per a aquest volum format pels Drs. M. Crusafont i Sabater, A. M. Balaguer i P. P. Ripollès.

El dia 3 de juny de 1992 es féu una Assemblea General ordinària que es desenvolupà d'acord amb l'ordre del dia previst. En el transcurs d'aquest acte es comunicà la trista nova del decés del Sr. A. Orol Pernas, membre de la nostra entitat i gran investigador de la numismàtica medieval de l'àmbit peninsular.

El dia 3 de juny de 1993 es va dur a terme una Assemblea General extraordinària per presentar el nou Reglament de règim interior elaborat d'acord amb els nous estatuts que fou aprovat. L'Assemblea General ordinària es féu a continuació, tot seguint l'ordre del dia habitual amb lectura de l'acte de l'assemblea anterior, memòria de l'any, estat de comptes, renovació dels càrrecs de la junta directiva, admissió de nous socis, informació de les activitats científiques i d'*Acta Numismàtica*, precís i preguntes.

ACTA NUMISMÀTICA

L'abril de 1990 aparegué el volum doble 17-18 d'*Acta Numismàtica*, el qual fou presentat en un acte concebut com una taula rodona informativa sobre el present i el futur de la revista i també de la projecció del conjunt de les activitats i de les publicacions de la nostra societat en el terreny dels estudis i de la investigació numismàtica tant a casa nostra com en l'àmbit internacional.

El dia 28 d'octubre de 1991 es presentava el volum 19 d'*Acta Numismàtica* (1989) en un ambient d'optimisme davant la perspectiva d'anar recuperant el retard acumulat, per qüestions de finançament, en l'aparició de la revista.

Acta Numismàtica 20 (1990), era presentada el dia 3 de juny de 1992 i la seva aparició fou especialment celebrada per haver assolit la fita prou important de vint anys de regular aparició, malgrat les dificultats de tota mena que ha calgut superar. L'esmentat volum incloïa també l'índex general pel decenni 1981-1990, és a dir, dels volums 11 al 20 d'*Acta Numismàtica*.

VOLUM D'HOMENATGE AL DR. LEANDRE VILLARONGA: ACTA NUMISMÀTICA 21-23, 1991-1993.

El termini d'admissió d'originals per a aquest volum es tancà, tal com fou anunciat, el juliol de 1993. El comitè de redacció format pel Dr. M. Crusafont, Dra. A. M. Balaguer i Dr. P. P. Ripollès després de revisar i ordenar els originals rebuts i de sotmetre'ls a la valoració del delegat de l'IEC, Dr. M. Riu, els lliurà a l'impresament. Inicialment era previst que aquest volum d'homenatge ocupés un volum doble d'*Acta Numismàtica*, però l'extraordinària resposta que tingué la convocatòria féu necessari dedicar-n'hi un de triple. L'aparició d'*Acta Numismàtica* 21-23 (1991-1993) és prevista per al mes de desembre de 1993 i la seva presentació amb l'acte d'homenatge corresponent és programada per dur-se a terme el mes de gener de 1994.

PUBLICACIONS

El mes de novembre de 1990 aparegué, com era previst, l'obra de M. Crusafont i Sabater, *La moneda catalana local s. XIII-XVIII*, editada per la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics, filial IEC, amb el patrocini de la Diputació de Barcelona. A part de l'interès i de la utilitat d'una obra tan completa, documentada i analítica sobre la temàtica tan interessant com oblidada de la moneda catalana local de les sèries de monedes eclesiàstiques, cal remarcar que aquest ha estat el primer llibre que ha pogut editar la nostra entitat i que això ha estat possible mercès a l'ajut rebut de la Diputació de Barcelona.

La SCEN participà en la realització del llibre de Sebastià Datzira *La moneda a la Catalunya Central*, editat pel Centre d'Estudis del Bages, Manresa, 1991. La presentació d'aquest llibre se celebrà a Manresa el dia 19 de desembre de 1991 en un acte d'homenatge i de recordança de la figura del seu autor, Sebastià Datzira, que fou membre de la nostra entitat i formà part de la seva Junta Directiva amb el càrrec de vocal-bibliotecari. A continuació, el Dr. M. Crusafont, vicepresident de la SCEN, que juntament amb la Dra. A. M. Balaguer, havia fet la introducció de l'obra presentada, pronuncià la conferència «La moneda com a font històrica».

La nostra entitat començà, l'any 1993, en el seu programa de publicacions, l'edició d'una col·lecció de monografies que, en homenatge al nostre més il·lustre historiador de la moneda i numismàtic, s'anomena Joaquim Botet i Sisó. El considerable esforç de finançament que això suposa es fa possible, en bona part, gràcies al concurs i participació de l'ANE en aquesta iniciativa. El primer títol, editat, *Tresors monetaris de la península Ibèrica anteriors a August* de L. Villaronga, fou presentat el dia 2 de març de 1993. El segon títol editat ha estat, *Del mancús a la dobla. Or i paries d'Hispania*, d'A. M. BALAGUER i fou presentat el dia 14 de desembre de 1993. Ambdós volums comptaren amb el suport de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC.

COMISSIÓ INTERNACIONAL DE NUMISMÀTICA

La Comissió Internacional de Numismàtica (CIN) és un organisme que aplega les entitats científiques i les institucions dedicades al correu de la numismàtica arreu del món, és l'organitzadora dels congressos internacionals i edita el recull bibliogràfic *Survey of Numismatic Research*. La SCEN col·labora i participa molt activament en les iniciatives d'aquest organisme, del qual és membre. Des de 1986 el nostre president, Dr. Leandre Villaronga, forma part de la Junta Directiva d'aquesta entitat, en la qual ocupa el càrrec de tesorero.

Pel que fa al *Survey of Numismatic Research* que, com vàrem informar, fou encarregat en la part corresponent a la península Ibèrica, a diferents membres de la nostra Societat, aparegué ja publicat i fou distribuït en l'XI Congrés Internacional de Numismàtica, celebrat a Brussel·les els dies 8-12 de setembre de 1991.

La SCEN, per mitjà d'un dels seus membres (M. Crusafont), col·laborà, per invitació expressa del seu comitè en l'exposició l'Europe a la Recherche de sa Monnaie tot aportant el tema del model del sistema monetari de la Corona Catalano-aragonesa a l'edat mitjana. Aquesta exposició fou inaugurada a Brussel·les dins dels actes de l'XI Congrés Internacional de Numismàtica.

El nostre president ha assistit a totes les reunions de la Junta Directiva de la CIN i que es celebraren a Rabat el 1990, a Brussel·les el 1991, a Milà el 1992 i a Madrid el 1993.

CONCESSIÓ DEL GUARDÓ «A. M. HUNTINGTON» AL NOSTRE PRESIDENT I HOMENATGE REBUT DE DIFERENTS ENTITATS

La prestigiosa entitat nord-americana American Numismatic Society concedí l'any 1992 la seva màxima distinció a la tasca científica al Dr. L. Villaronga pels seus mereixements en aquest àmbit. Un guardó certament ben guanyat pels anys de continuada i eficient recerca que l'honora i que ens honora.

El desembre de 1992 la Sociedad Ibero-americana de Estudios Numismàtics, amb seu a la Casa de la Moneda de Madrid, tributà també un homenatge al Dr. Leandre Villaronga el dia 3 de desembre. En representació de la SCEN, hi assistí el seu vicepresident Dr. M. Crusafont. El programa d'actes de la XVI Semana Nacional de Numismàtica que organitzà l'ANE, inclogué també un acte de reconeixement a la tasca científica de Leandre Villaronga, que se celebrà el dia 4 de març de 1993.

INFORME ELABORAT PER LA SCEN SOBRE LA LLEI DE PATRIMONI

L'any 1993, la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC va rebre el text del projecte de la nova Llei de patrimoni i demanà a les seves filials de fer-hi els seus suggeriments. La nostra societat, tot atenent aquesta petició, elaborà un informe sobre el tema per exposar les seves observacions. Aquest fou novament elevat a la Secció. El text definitiu de la Llei ha recollit alguna de les nostres observacions com són la de la necessitat que les reproduccions d'objectes històrics hagin de tenir una marca de la reproducció i també la de la presència de l'IEC en un consell assessor.

A.M.B.